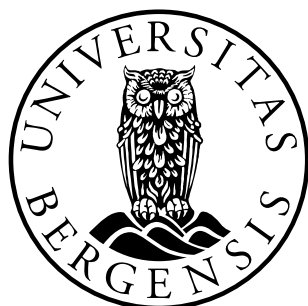

MØTEDOKUMENTER

Forskningsutvalget

8.12.2021

UNIVERSITETET I BERGEN

**Forsknings- og innovasjonsavdelingen
Desember 2021**

Møte i Universitetets forskningsutvalg
Onsdag 8. desember
Kollegierommet 12:30 – 15:30

Saksliste

- I. Godkjenning av innkalling og saksliste
- II. Referat: FU-møte 6.-7.- oktober
- III. Saker

	Saker
FU 40/21	Horisont Europa Presentasjon i møtet
FU 41/21	Politikk for åpen vitenskap ved Universitetet i Bergen Saksforelegg, Vedlegg
FU 42/21	Åpen vitenskap: tilgang til forskningsdata Saksforelegg, Vedlegg
FU 43/21	UiB Ferd – Karrieresenteret Muntlig presentasjon i møtet
FU 44/21	Kvalitetssystem for ph.d. – opplæringsdelen Saksforelegg, Vedlegg
FU 45/21	Varsel om tilsyn fra NOKUT Saksforelegg Vedlegg
FU 46/21	Endring av ph.d.- forskriften Saksforelegg, Vedlegg
FU 47/21	GenderAct Muntlig presentasjon i møtet
	Eventuelt

Universitetets forskningsutvalg

Møte 6-7 oktober

Bekkjarvik Gjestgiveri

Referat

Til stede: Annelin Eriksen, Gottfried Greve, Pär Ola Sandin, Øyvind Frette, Marit Bakke, Siri Gløppen, Ragna Aarli, Karsten Specht, Jostein Gundersen, Aino Hosia, Stefan Drechsler, Sigurd Meklenborg Salvesen

Fra Administrasjonen: Benedicte Løseth, Birgit Falch, Bjørn Einar Aas, Vibeke Irgan, Bjug Bøyum

Saker

- I. Innkalling og sakliste ble godkjent
- II. Referat: **FU-møte 23. juni 2021.** referatet var utsendt til orientering
FU- møte 1. september. Referat ble godkjent

III. Saker

	Sak 6. oktober kl. 17:450 -18:00																								
FU 35/21	Evaluering av UiBs satsingsområder Saken ble behandlet etter avslutning av Forskningspolitisk seminar 6. oktober Viserektor Gottfried Greve innledet og redegjorde for premisser for evalueringen. Det legges opp til å mest mulig klart før strategiarbeidet som skal starte opp i 2022. Møtet hevet kl. 18:00																								
	Saker 7. oktober kl. 08:00 - 10:30 Marit Bakke deltok på link fra Bergen.																								
FU 36/21	Forskningsrådets porteføljeplaner Saksforelegg var utsendt med saklisten. Seniorrådgiver Vibeke Irgan innledet. Presentasjon kan lese her . orienterte om prosess mot fakultetene på kartlegging av interessenter i forskningsrådets porteføljeplaner. Utvalget ga innspill til hvilke fakultet eller enheter som burde ha hovedansvar for å koordinere innspill den enkelte porteføljeplanen: <table border="1"><tr><td>Muliggjørende teknologier:</td><td>FIA</td></tr><tr><td>Landbasert mat, miljø og bioressurser:</td><td>MN</td></tr><tr><td>Petroleum:</td><td>MN</td></tr><tr><td>Hav:</td><td>MN</td></tr><tr><td>Energi, transport og lavutslipp:</td><td>MN</td></tr><tr><td>Klima og polarforskning:</td><td>FIA</td></tr><tr><td>Global utvikling og internasjonale relasjoner:</td><td>MED/Global-direktør</td></tr><tr><td>Helse:</td><td>MED</td></tr><tr><td>Demokrati, styring og fornyelse:</td><td>Juss</td></tr><tr><td>Utdanning og kompetanse</td><td>Psykologi/HF</td></tr><tr><td>Velferd, kultur og samfunn</td><td>FIA</td></tr><tr><td>Samisk</td><td>HF</td></tr></table>	Muliggjørende teknologier:	FIA	Landbasert mat, miljø og bioressurser:	MN	Petroleum:	MN	Hav:	MN	Energi, transport og lavutslipp:	MN	Klima og polarforskning:	FIA	Global utvikling og internasjonale relasjoner:	MED/Global-direktør	Helse:	MED	Demokrati, styring og fornyelse:	Juss	Utdanning og kompetanse	Psykologi/HF	Velferd, kultur og samfunn	FIA	Samisk	HF
Muliggjørende teknologier:	FIA																								
Landbasert mat, miljø og bioressurser:	MN																								
Petroleum:	MN																								
Hav:	MN																								
Energi, transport og lavutslipp:	MN																								
Klima og polarforskning:	FIA																								
Global utvikling og internasjonale relasjoner:	MED/Global-direktør																								
Helse:	MED																								
Demokrati, styring og fornyelse:	Juss																								
Utdanning og kompetanse	Psykologi/HF																								
Velferd, kultur og samfunn	FIA																								
Samisk	HF																								

FU 37/21	Horisont Europa	<p>Saksforelegg var utsendt med saklisten. Viserektor Annelin Eriksen og Seniorrådgiver Birgit Falch innledet. Presentasjonen kan leses her.</p> <p>UiB vil utvikle flere tilbud til forskere og fagmiljø for å sikre en bottom-up-prosess og god dialog, og målrettet informasjon. Det vil være aktuelt å arrangere kurs for vitenskapelig ansatte, UiB vil utvikle spesielle søkeverktøy for pilar 2/3 og kobling mellom calls og forskere. Mobilisering for ERC vil fortsette. Brussel-kontoret kan brukes aktivt.</p> <p>UiB vil fortsatt legge til rette for mobilisering til ERC. Utvalget pekte på behovet for gode administrative støtteordninger som kan lette arbeidsbyrden for forskernes arbeid med søknader til EU. For det vider arbeid er det viktig å kartlegge hvilke virkemidler som virker best og hvilke erfaringer som er gjort. Forventninger til roller og ressurser mellom sentralt nivå og fakultetene bør avklares. Påvirkning i Brussel er mulig og viktig. Det er behov for å matche forskere og calls på tidlig stadium i prosessene.</p>	
FU 38/ 21	Årshjul 2021- 2022	<p>Saksforelegg var utsendt med saklisten. Avdelingsdirektør Benedicte Løseth og Seniorrådgiver Bjørn Einar Aas orienterte. ERC vil følges tett sammen med i tilknytning til Horisont Europa. Utvalget pekte på saker om karriereutvikling, (FERD), NOKUT-tilsyn, strategi og forskningspolitikk som aktuelle temaer.</p> <p>Oppdatert årshjul med oversikt vil jevnlig bli lagt frem for utvalget.</p>	
FU 39/ 21	UiB Fram.	<p>Avdelingsdirektør Benedicte Løseth orienterte. Hennes presentasjon er tilgjengelig her. Oppfølging er igangsatt, og det er etablert et prosjektteam- Tverrfaglighet er et av temaene som bli behandlet av utvalget i løpet av 2022. Temaer som ble nevnt av utvalget: sammenhengende tid til forskning, grad av frikjøp som kan ta tid fra forskningen, omfordeling av undervisning til master. Pilotinstitutter må representere bredde.</p>	
	Utvalgets halvtime	<p>Saker som kan drøftes i utvalget:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvordan rekruttere til større mangfold, særlig blant studenter? • Kjønnfordeling skifter fra Ph.d. til Postdoc, forskjell øker i hierarkiet • For høy kvinneandel på lavere nivå i profesjonsstudier? • Klasse også relevant for mangfold • Invitere Genderact til FU i desember <p>Møtet hevet kl. 10:30</p>	

Utvalg:	Forskningsutvalget	Dato: 08.12.2021
FU-sak:41/21		Arkivsaknr.:

UiBs politikk for åpen vitenskap og FUs rolle

Vedlegg: Politikk for åpen vitenskap ved Universitetet i Bergen

Bakgrunn.

Det er en internasjonal forskningspolitisk målsetting at resultatene av offentlig finansiert forskning skal være åpent tilgjengelige. Nasjonalt er dette fulgt opp med krav og retningslinjer fra Forskningsrådet og Kunnskapsdepartementet. Universitetsledelsen tok i 2019 initiativ til å utvikle en politikk for åpen vitenskap ved UiB, som ble vedtatt i Universitetsstyret september 2020 ([styresak 101/20](#)) og tilgjengeliggjort på universitetets nettsider:

<https://www.uib.no/foransatte/139288/politikk-%C3%A5pen-vitenskap-ved-universitetet-i-bergen>

Arbeidet med utforming av politikken utført av en styringsgruppe ledet av daværende prorektor Margareth Hagen. Forskningsutvalget fikk utkast til politikk lagt fram til drøfting og innspill i løpet av arbeidet.

UiBs politikk for åpen vitenskap omfatter åpen tilgang til vitenskapelige publikasjoner og resultater av kunstnerisk utviklingsarbeid, åpen tilgang til forskningsdata, åpen innovasjon, åpne læringsressurser og folkeforskning.

Styresaken og universitetsstyrets vedtak gir forskningsutvalget en sentral rolle: «Styringsgruppen anbefaler at Forskningsutvalget ved UiB får et hovedansvar for å koordinere det videre arbeidet med å følge opp politikken for åpen vitenskap». Ansvar for de enkelte underdelene i politikken blir fordelt på aktuelle fagavdelinger:

- Åpen tilgang til vitenskapelige publikasjoner og resultater av kunstnerisk utviklingsarbeid blir forvaltet av universitetsbiblioteket
- Åpne forskningsdata blir også forvaltet av Universitetsbiblioteket, i samarbeid med Forsknings- og innovasjonsavdelingen og IT-avdelingen.
- Åpne læringsressurser legges til UiB læringslab, i samarbeid med Universitetsbiblioteket og andre relevante enheter og fagmiljøer ved UiB.
- Oppfølging av åpen innovasjon og folkeforskning blir lagt til Forsknings- og innovasjonsavdelingen.

UiBs virksomhet og aktiviteter innenfor politikkområdene er på svært ulike nivå i modenhet og omfang. I 2021 er det valgt å prioritere utviklingsarbeid knyttet til åpne læringsressurser og åpne data.

UiB har hatt en politikk for åpen publisering siden 2009. Her har UiB vært en pådriver nasjonalt, og sammen med krav fra KD og forskningsrådet har det medvirket til at et stort flertall av UiBs forskningsartikler i dag er åpent tilgjengelig ved publisering.

I etterkant av universitetsstyrets vedtak har forskningsutvalget særlig vært involvert i oppfølging av åpne læringsressurser, siden det har blitt gjort omfattende utviklingsarbeid på dette området i perioden, oppsummert i en [utredning](#) fra en arbeidsgruppe nedsatt av FU i oktober 2020, presentert i FU 23.06.2021 (FU-sak 21/21). Utredningen drøfter en rekke spørsmål om opphavsrett, personvern og kvalitetssikring, og foreslår konkrete tiltak.

En ytterligere arbeidsgruppe er nedsatt for å arbeide med rammer for åpne data. Åpne data har en lang historie ved UiB, men det er særlig det siste tiåret at internasjonale og nasjonale organ har stilt krav som skaper behov for institusjonsvide rammeverk. UiB har sitt eget repository for åpne data, i tillegg til nasjonale og internasjonale tjenester for arkivering og tilgjengeliggjøring som brukes innen brede fagfelt. Det er etablert gode tjenester for kompetansebygging og veiledning ved universitetsbiblioteket. FU vil drøfte oppfølgingen spesielt i FU-sak 42/21.

Aktiviteter knyttet til folkeforskning (citizen science) har mindre utbredelse ved UiB, men både forskningsrådet og EU er pådrivere for bredere involvering av ikke-forskere i universitetenes virksomhet. Her har det viktigste arbeidet gjennom året skjedd gjennom Arqus-samarbeidet. I Arqus er det lagt til rette for at beste praksis deles mellom partnerne i Arqus, og en anbefaling vil legges fram som en felles leveranser for partnerne. Mål er å inspirere og gi orientering for videre Arqus strategier og konkrete aktiviteter knyttet til folkeforskning og andre aspekt ved åpen vitenskap. Innenfor Arqus Research and Innovation prosjektet har CET senteret har fått oppdraget med å utvikle metode og verktøy som kan benyttes i Folkeforskningsprosjekter. Verktøyet er nå ferdigstilt og blir brukte i workshoper som skal arrangeres ved alle Arqus partnere. (Verktøyet er publiserte her: <https://www.arqus-alliance.eu/sites/default/files/inline-files/ArqusRI-Toolbox-for-participatory-workshops-for-Open-Research-Agenda-Setting.pdf> . Gjennom såkalte forsterkningsmidler fra Forskningsrådet, skal UiB arrangere en større nasjonal konferanse om folkeforskning våren 2023.

Åpen innovasjon forvaltes gjennom FIAs innovasjonsseksjon. Seksjonen arbeider med en innovasjonshåndbok som skal tilgjengeliggjøres for fagmiljøene, og siktemålet er at denne skal danne grunnlag for det videre arbeidet med åpen innovasjon.

Åpen vitenskap er et felt med stor dynamikk, og utviklingen vil kunne skape behov for nye politikkområder i tiden som kommer. Blant annet er det stort fokus i EU på åpenhet i *research assessment*, og også her deltar UiB i et utviklingsarbeid gjennom Arqus-samarbeidet.

FU som styringsgruppe vil bli forelagt orientering om status for de enkelte innsatsområdene i kommende utvalgsmøter.

Saken legges med dette fram for utvalget til orientering.

Styre: Universitetsstyret

Styresak: 101/20

Møtedato: 24.09.2020

Dato: 04.09.2020

Arkivsaknr: 2019/2171

Politikk for åpen vitenskap ved Universitetet i Bergen

Henvisning til bakgrunnsdokumenter

- Nasjonale mål og retningslinjer for åpen tilgang til vitenskapelige publikasjoner
<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nasjonale-mal-og-retningslinjer-for-åpen-tilgang-til-vitenskapelige-artikler/id2567591/>
- Nasjonal strategi for tilgjengeliggjøring og deling av forskningsdata
<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nasjonal-strategi-for-tilgjengeliggjoring-og-delning-av-forskningsdata/id2582412/>
- Forskningsrådets policy for åpen forskning
<https://www.forskningsradet.no/siteassets/tall-og-statistikk-seksjonen/apen-forskning/nfr-policy-åpen-forskning-norsk-ny.pdf>
- EU - Open innovation, open science, open to the world - a vision for Europe
<https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/open-innovation-open-science-open-world-vision-europe>

Saken gjelder:

Det er en internasjonal forskningspolitisk målsetting at resultatene av offentlig finansiert forskning skal være åpent tilgjengelige. Det pågår en rekke prosesser nasjonalt og internasjonalt knyttet til åpen vitenskap og Kunnskapsdepartementet forventer at UiB har stor oppmerksomhet på dette framover. Ved UiB er det et behov for å etablere en politikk for åpen vitenskap for å samordne tjenester og utvikle kompetanse for å kunne møte nye forventninger og krav. En styringsgruppe for åpen vitenskap ble nedsatt i august 2019. Styringsgruppen har utarbeidet en politikk for åpen vitenskap for UiB og anbefalt videre oppfølging av arbeidet.

Forslag til vedtak:

Universitetsstyret vedtar politikk for åpen vitenskap ved Universitetet i Bergen

Kjell Bernstrøm
Universitetsdirektør

04.09.2020/Arne R. Ramslien, Bjug Bøyum, Anne Fjellbirkeland, Tormod Eismann Strømme, Maria-Carme Torres Calvo (bibl.dir), Benedicte Løseth (avd.dir)

Vedlegg:

1. Saksframstilling
2. Utkast til Politikk for åpen vitenskap ved Universitetet i Bergen

Saksframstilling

Styre:
Universitetsstyret

Styresak:
101/20

Møtedato:
24.09.2020

Arkivsaksnr:
2019/2171

Politikk for åpen vitenskap ved Universitetet i Bergen

Bakgrunn

9. august 2019 ble det nedsatt en styringsgruppe for åpen vitenskap ved UiB ledet av prorektor Margareth Hagen. Styringsgruppen har utarbeidet en politikk for åpen vitenskap og en plan for oppfølging av politikken.

Det er en sentral forskningspolitisk målsetting at resultatene av offentlig finansiert forskning skal være åpent tilgjengelige. Lenge har krav og retningslinjer vært knyttet til tilgjengeliggjøring av vitenskapelige publikasjoner og forskningsdata, men i de senere år er det en økende forventning om at også andre deler av forskningsprosessen, samt tilgang til læringsressurser, skal åpnes opp. Det er derfor et behov for å etablere en politikk for å samordne tjenester og utvikle kompetanse i organisasjonen for å kunne møte nye forventninger og krav til åpen vitenskap. Åpen vitenskap er vitenskapelig praksis hvor prosesser og resultater er åpent tilgjengelige under vilkår som fremmer deling, utnyttelse, samarbeid og samfunnsansvar. Begrepet åpen vitenskap omfatter hele forskningsprosessen og brukes om metoder, data, programvare, kode og resultater. Begrepene åpen vitenskap og åpen forskning blir ofte brukt parallelt, men begrepet åpen vitenskap er her valgt for å signalisere at politikken omfatter både forskning, utdanning og formidling som skjer ved UiB.

Forventninger og krav fra myndigheter og finansierer legger føringer for UiBs videre arbeid med åpen vitenskap. Kunnskapsdepartementet skriver i etatsstyringsbrevet til UiB som ble behandlet i styresak 77/20, http://ekstern.filer.uib.no/ledelse/universitetsstyret/2020/2020-08-27/S_77-20Etatsstyring_tilbakemelding.pdf, at de forventer at institusjonene har stor oppmerksomhet på åpen tilgang til forskningsresultater og tilgjengeliggjøring og deling av data. I 2017 vedtok regjeringen *Nasjonale mål og retningslinjer for åpen tilgang til vitenskapelige artikler*, med målsetning om at alle norske vitenskapelige artikler skal være åpent tilgjengelige innen 2024. I *Nasjonal strategi for tilgjengeliggjøring og deling av forskningsdata* slår regjeringen fast at forskningsdata skal tilrettelegges for åpen tilgang dersom ingen legitime hensyn står i veien. Forskningsrådet har siden 2013 stilt krav om at alle vitenskapelige artikler som er resultat av forskning helt eller delvis finansiert av Forskningsrådet skal være åpent tilgjengelige. Forskningsrådet stiller også krav til at forskningsdata skal være så åpne som mulig, og at det skal utarbeides datahåndteringsplaner for prosjekt. Tilsvarende krav blir stilt i EUs rammeprogram Horisont 2020. I 2020 vedtok Forskningsrådet en policy for åpen forskning som i tillegg til åpen tilgang til publikasjoner og forskningsdata, omfatter områder som innovasjon og folkeforskning. For nye utlysninger fra Forskningsrådet fra og med 2021, vil kravene i Plan S gjøres gjeldende. Under Plan S må artikler gjøres umiddelbart åpent tilgjengelige ved publisering, med en åpen lisens. EUs nye rammeprogram Horisont Europa, vil også ha et sterkere fokus på åpen vitenskap blant annet gjennom videreutvikling av European Open Science Cloud (EOSC).

UiBs politikk for åpen vitenskap er basert på prinsippet om at forskning og forskningsprosesser skal være «så åpne som mulig, så lukkede som nødvendig». Det vil si at forskning og forskningsprosesser skal gjøres åpent tilgjengelige med mindre legitime

hensyn som sikkerhet, personvern, juridiske forhold eller konkurransehensyn står i veien. UiBs politikk for åpen vitenskap omfatter åpen tilgang til vitenskapelige publikasjoner og resultater av kunstnerisk utviklingsarbeid, åpen tilgang til forskningsdata, åpen innovasjon, åpne læringsressurser og folkeforskning. Åpen tilgang til vitenskapelige publikasjoner og forskningsdata har lenge vært sentrale forskningspolitiske tema og er omfattet av nasjonale og internasjonale retningslinjer. Samtidig er det et økende fokus på åpen innovasjon og folkeforskning som krever videre avklaringer og opphavsrettslige reguleringer. Åpne læringsressurser knytter seg til UiBs utdanning og formidling. UiB vil i oppfølgingen av politikken legge til rette for at UiBs ansatte og studenter får relevant opplæring og veiledning i prinsippene for åpen vitenskap og får mulighet til eksperimentering og utprøving av nye praksiser.

Status ved UiB

UiBs politikk for åpen vitenskap bygger videre på eksisterende tiltak og tjenester for åpen tilgang til forskningsresultater ved institusjonen. Samtidig er det viktig å styrke dette arbeidet og sette det inn i en bredere kontekst for åpen vitenskap. UiB har siden 2012 hatt en politikk for åpen tilgang til vitenskapelige publikasjoner. I 2019 ble det vedtatt en instruks med krav om at ansatte må laste opp en fulltekst av artikler i Cristin, slik at de om mulig kan bli gjort åpent tilgjengelige. UiB har tilrettelagt for åpen tilgjengeliggjøring av vitenskapelige publikasjoner og forskningsdata gjennom de institusjonelle arkivene, Bergen Open Research Archive (BORA) og UiB Open Research Data. Fra 2013 har UiB hatt en budsjettpost for å gi forskere støtte til betaling av kostnader ved åpen publisering. I tråd med signaler fra regjeringen har det i løpet av 2019, blitt framforhandlet flere nasjonale konsortieavtaler med forlag som inkluderer åpen publisering. Disse avtalene medvirker til å øke graden av åpen publisering og er i tråd med kravene om overgangsavtaler for åpen publisering under Plan S. I fagmiljøene foregår det viktig utviklings- og tilretteleggingsarbeid for åpen vitenskap. Universitetsbiblioteket tilbyr kurs og veiledning i spørsmål knyttet til åpen tilgjengeliggjøring av publikasjoner, samt lagring og deling av åpne forskningsdata.

Oppfølging

Styringsgruppen anbefaler at Forskningsutvalget ved UiB får et hovedansvar for å koordinere det videre arbeidet med å følge opp politikken for åpen vitenskap. Ansvar for de enkelte underdelene i politikken blir fordelt i linjen i tråd med eksisterende ansvarsområder, samtidig som oppfølging av politikken for åpen vitenskap må skje i samarbeid med relevante avdelinger, fagmiljøer og ressurspersoner.

Universitetsbiblioteket får ansvar for å følge opp lokalt og nasjonalt arbeidet med åpen tilgang til vitenskapelige publikasjoner og resultater av kunstnerisk utviklingsarbeid. Videre får Universitetsbiblioteket ansvar for å følge opp arbeidet med åpne forskningsdata, i samarbeid med Forsknings- og innovasjonsavdelingen og IT-avdelingen. Ansvar for oppfølging av arbeidet med åpne læringsressurser legges til UiB læringslab, i samarbeid med Universitetsbiblioteket og andre relevante enheter og fagmiljøer ved UiB. Oppfølging av åpen innovasjon og folkeforskning blir lagt til Forsknings- og innovasjonsavdelingen.

Universitetsdirektøren sine kommentarer

Universitetet i Bergen skal bidra til å realisere prinsippene for åpen vitenskap og strekke seg for å gjøre egen forskning og forskningsbaserte læringsressurser tilgjengelig for gjenbruk. For å oppnå dette, må institusjonen ha gode rammer og retningslinjer for håndtering og tilgjengeliggjøring av vitenskapelige publikasjoner og kunstnerisk utviklingsarbeid, åpne vitenskapelige data, og forskningsbasert undervisningsmaterieell. I tillegg er det en ambisjon at UiBs ansatte skal ha gode rammer for å kunne fremme- og videreutvikle idéer med

innovasjonspotensiale, og for å kunne inkludere data frambragt av medborgere i egne forskningsprosjekter.

Ved å vedta en politikk for åpen vitenskap, får Universitetet i Bergen etablert nødvendige rammer for kompetanseutvikling og samordning av lokale eller nasjonale infrastrukturer og tjenester. Det vil kreve bred involvering av UiBs ansatte og ledelse for å realisere ambisjonene i politikken. Universitetsbiblioteket, Forsknings- og innovasjonsavdelingen og UiB læringslab vil få et særskilt ansvar for oppfølging og samarbeid med aktuelle enheter og miljøer i tiden framover. Politikken vil bli gjennomgått og eventuelt justert med jevne mellomrom. Forskningsutvalget vil fungere som styringsgruppe for det interne arbeidet knyttet til oppfølging av politikken.

04.09.2020/ Arne R. Ramslie, Bjug Bøyum, Anne Fjellbirkeland, Tormod Eismann
Strømme, Maria-Carme Torres Calvo (bibl.dir), Benedicte Løseth (avd.dir)

Politikk for åpen vitenskap ved Universitetet i Bergen

Åpenhet, transparens og deling av kunnskap er grunnleggende for Universitetet i Bergen. Teknologiske endringer og økt digitalisering har skapt nye muligheter for forskning, utdanning, innovasjon og kunstnerisk utviklingsarbeid

Åpen vitenskap er vitenskapelig praksis hvor prosesser og resultater er åpent tilgjengelige under vilkår som fremmer deling, utnyttelse, samarbeid og samfunnsansvar. Begrepet åpen vitenskap omfatter hele forskningsprosessen og brukes om metoder, data, programvare, kode og resultater. Åpen vitenskap representerer en endring i hvordan forskning¹ blir utført, hvordan forskere samarbeider og hvordan forskningen blir delt og organisert.

Åpen vitenskap er viktig både for kunnskapsutvikling, for å sikre forskningens integritet og for å øke forskningens tilgjengelighet. Gjennom økt samarbeid om og gjenbruk av data, metoder og prosesser kan forskningsprosessen gjøres mer effektiv. Samtidig vil tilgang til underliggende data og metode gjøre det enklere å etterprøve og reprodusere forskningsresultater og slik styrke tilliten til forskningen. Lik tilgang til forskningsresultater er demokratiserende for det globale forskersamfunnet og skal sikre et kritisk kunnskapsgrunnlag i et demokratisk samfunn.

Forskere, institusjoner, myndigheter, finansører, næringsliv og allmennheten er alle interessenter i åpen vitenskap. Både EU og Forskningsrådet har utformet retningslinjer for åpen vitenskap og regjeringen har vedtatt retningslinjer for tilgjengeliggjøring av forskningsdata og vitenskapelige artikler som legger premisser for UiBs aktiviteter.²

UiBs politikk for åpen vitenskap er basert på prinsippet om at forskning og forskningsprosesser skal være «så åpne som mulig, så lukkede som nødvendig». Det vil si at forskning og forskningsprosesser skal gjøres åpent tilgjengelige med mindre legitime hensyn som sikkerhet, personvern, juridiske forhold eller konkurransehensyn står i veien.

UiBs politikk for åpen vitenskap omfatter åpen tilgang til vitenskapelige publikasjoner og resultater av kunstnerisk utviklingsarbeid, åpen tilgang til forskningsdata, åpen innovasjon, åpne læringsressurser og folkeforskning.

UiB vil legge til rette for at UiBs ansatte og studenter får relevant opplæring og veiledning i prinsippene for åpen vitenskap og får mulighet til eksperimentering og utprøving av nye praksiser.

UiBs politikk for åpen vitenskap gjelder for forskning, utdanning og formidling som skjer ved UiB. Prinsippene for åpen vitenskap skal legges til grunn for alt forskningssamarbeid UiB deltar i.

¹ Forskning inkluderer her også kunstnerisk utviklingsarbeid

² [Nasjonale mål og retningslinjer for åpen tilgang til vitenskapelige publikasjoner](#)

- [Nasjonal strategi for tilgjengeliggjøring og deling av forskningsdata](#)

- [Forskningsrådets policy for åpen forskning](#)

- [Open innovation, open science, open to the world - a vision for Europe](#)

Åpen tilgang til vitenskapelige publikasjoner og resultater av kunstnerisk utviklingsarbeid

Tilgang til pålitelig kunnskap er en viktig forutsetning for et velfungerende demokrati og fri meningsutveksling. Åpen tilgang til vitenskapelige publikasjoner og resultater av fagfellevurdert kunstnerisk utviklingsarbeid bidrar til at forskning og kunnskap kan deles, spres og utnyttes av forskere, institusjoner og samfunns- og næringsliv.

Universitetet i Bergen har som mål at vitenskapelige publikasjoner skal være åpent tilgjengelige. Vitenskapelige artikler skal gjøres åpent tilgjengelige enten i publiseringskanaler med åpen tilgang eller i åpne vitenarkiv. Det er også et mål å gjøre monografier, antologiartikler og resultater av kunstnerisk utviklingsarbeid, åpent tilgjengelige.

UiB skal i nasjonale og internasjonale nettverk og samarbeid fremme åpen tilgang til vitenskapelige publikasjoner. UiB skal arbeide for at det utvikles infrastrukturer der åpen tilgang kan realiseres med minst mulig administrasjon for den enkelte ansatte.

UiB har følgende prinsipper for åpen tilgang til vitenskapelige publikasjoner og resultater av kunstnerisk utviklingsarbeid:

- UiBs ansatte skal laste opp sine vitenskapelige artikler i Cristin, slik at de om mulig kan tilgjengeliggjøres i et egnet vitenarkiv. Versjonen av artikler som lastes opp skal være en antatt, fagfellevurdert versjon. Kravet omfatter foreløpig bare vitenskapelige artikler, men ansatte oppfordres til å også deponere vitenskapelige monografier og antologiartikler.
- UiB skal bidra til at ansatte kan gjøre sine resultater av kunstnerisk utviklingsarbeid åpent tilgjengelige.
- UiBs ansatte og studenter skal ha tilgang til relevant opplæring og veiledning i åpen publisering.
- I valget mellom faglig likeverdige publiseringskanaler, skal ansatte publisere i de kanaler som gir åpnest mulig tilgang til publikasjonen, enten ved at kanalen gir åpen tilgang på egen plattform eller ved at kanalen tillater åpen tilgjengeliggjøring i et vitenarkiv.
- UiB skal i forhandlinger med forlag ha som mål at avtalene fremmer åpen tilgang til vitenskapelige artikler
- UiB skal gjennom nasjonalt og internasjonalt samarbeid arbeide for en økonomisk bærekraftig overgang fra en abonnementsmodell til en åpen og velfungerende publiseringsmodell.
- Publikasjoner som er resultat av eksterntfinansierte prosjekt, skal følge de retningslinjer og krav til åpen tilgang som er stilt av finansistene. UiB skal samtidig arbeide for at de som finansierer forskning ved institusjonen slutter seg til UiBs prinsipper for åpen tilgang til vitenskapelige publikasjoner.
- UiB skal legge til rette for åpen tilgang til vitenskapelige publikasjoner gjennom det åpne vitenarkivet Bergen Open Research Archive (BORA), gjennom drift av åpne tidsskrift og gjennom støtte til betaling av åpen publisering av artikler og bøker.
- Masterstudenter og ph.d.-kandidater oppfordres til å gjøre sine masteroppgaver og ph.d.-arbeider åpent tilgjengelige i BORA, her under tilgjengeliggjøring på et senere tidspunkt når hensyn til publisering og pågående forskning tilsier det.

Åpen tilgang til forskningsdata

Innhenting, bearbeiding, analyse og produksjon av forskningsdata er en grunnleggende og omfattende del av UiBs virke. Forskningsdata utgjør en stor verdi for institusjonen og samfunnet for øvrig, og det er viktig at disse deles så åpent som mulig mellom fagdisipliner, teknologier og sektorer, innenfor gjeldende lovverk.

Universitetet i Bergen har som mål at data som er et resultat av de ansattes forskningsaktivitet, skal klargjøres og tilgjengeliggjøres for gjenbruk, i tråd med FAIR-prinsippene³. Ansatte oppfordres til å gjøre data tilgjengelig så tidlig som mulig i forskningsprosessen. Lagring og tilgjengeliggjøring skal gjøres i tråd med relevante juridiske rammer som personvern, informasjonssikkerhet, forretningshemmeligheter og immaterielle rettigheter (IPR).

UiB skal i nasjonale og internasjonale nettverk og samarbeid fremme åpen tilgang til forskningsdata og FAIR-prinsippene.

UiB har følgende prinsipper for åpen tilgang til forskningsdata:

- Forskningsdata bør håndteres og tilgjengeliggjøres slik at verdiene i dataene kan utnyttes best mulig⁴.
- Beslutning om arkivering og tilrettelegging av forskningsdata må tas i forskerfellesskapene.
- UiBs ansatte og studenter skal ha tilgang til relevant opplæring og veiledning i håndtering av forskningsdata.
- Alle forskningsprosjekter som ledes fra UiB skal ha en datahåndteringsplan.
- UiBs ansatte skal ha tilgang til analyse- og lagringsløsninger som sikrer tilstrekkelig skjerming ved håndtering av sensitive data, og til arkivløsninger som sikrer at dataene er bevart og tilgjengeliggjort for framtidig deling.
- UiB skal legge til rette for lagring og deling av åpne, ikke sensitive forskningsdata gjennom det generiske arkivverktøyet UiB Open Research Data. For data som må skjermes underveis i forskningsprosessen og for alle typer sensitive data som ikke kan deles åpent, legger UiB til rette gjennom UiBs tjeneste for innsamling og analyse av sensitive data, SAFE.
- Studenter og ph.d.-kandidater oppfordres til å gjøre forskningsdataene sine tilgjengelige ved innlevering av masteroppgaver og ph.d.-arbeid.
- UiBs fagmiljøer skal bidra til å utvikle gode løsninger for arkivering og tilgjengeliggjøring av forskningsdata på sine fagfelt.

³ [FAIR: Findable, Accessible, Interoperable, Reusable](#)

⁴ Kulepunkt en og to er nasjonale prinsipper: Nasjonal strategi for deling for tilgjengeliggjøring og deling av forskningsdata

Åpen innovasjon

Åpen innovasjon er ide- og kunnskapsutveksling som foregår på tvers av virksomheter, sektorer og interessentgrupper med formål å utvikle nye produkter, nye tjenester og praksisformer. Dette innebærer at innovasjonsprosesser ikke skjer i lukkede prosjekter, men organiseres i åpent samspill mellom ulike aktører.

Siden åpen innovasjon er relativt nytt i universitets- og høgskolesektoren, vil kunnskapsbygging og utvikling av praksisformer stå sentralt i UiBs tilnærming.

UiB skal fremme åpen innovasjon i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk.

UiB skal:

- Aktivt utnytte potensialet som ligger i samarbeid og UiBs kunnskapsklynger, deltakelse i ulike næringsklynger og i samarbeid med næringslivsaktører og offentlig sektor for øvrig.
- Aktivt delta i og utnytte nye virkemidler som utvikles for å øke åpenhet i innovasjonsprosesser fra Forskningsrådet, Innovasjon Norge, EU, Diku og andre.
- Synliggjøre og stimulere til interesse for og kunnskap om åpen innovasjon i egen organisasjon, gjennom fakultetene og i etablerte fora for nyskaping.
- Inkorporere prinsipper for åpenhet i tiltak for kulturbygging og praksis for innovasjon i organisasjonen.
- sikre at immaterielle rettigheter blir ivaretatt i åpne innovasjonsprosesser der UiB deltar.

Åpne læringsressurser

Åpne læringsressurser er en del av universitetets vitenskapelige produksjon og viktig for kunnskapsformidling. Universitetet i Bergen har som mål at ansatte og studenter skal lage, publisere og bruke åpne læringsressurser som en integrert del av den forskningsbaserte undervisningen. Med åpne læringsressurser menes her ressurser utviklet for undervisningsformål som gjøres tilgjengelig i et digitalt format, og på en måte som tillater gjenbruk.

Åpne læringsressurser skal bidra til å forbedre undervisningen og styrke tilbudet av læringsmuligheter for alle.

UiB har følgende prinsipper for åpne læringsressurser:

- UiB skal implementere en digital plattform for deling av åpne og kvalitetssikrede læringsressurser.
- UiB skal implementere et tydelig regelverk for problemstillinger knyttet til kvalitetssikring, opphavsrett, personvern, deling og bruk av læringsressurser.
- UiB skal fremme en god delingskultur for læringsressurser for å styrke kvaliteten i undervisningen og for å styrke det nasjonale og internasjonale samarbeidet på tvers av institusjoner og fagmiljø.
- UiB skal legge til rette for at ansatte får nødvendig opplæring og kompetanse i opphavsrettslige og tekniske problemstillinger knyttet til lagring, publisering og deling av læringsressurser.
- UiB skal legge til rette for at ansatte kan dele sine læringsressurser og gjøre læringsressurser åpent tilgjengelige i de tilfeller der det ikke kommer i konflikt med faglige eller juridiske hensyn.
- UiBs ansatte skal påse at utforming, bruk og deling av åpne læringsressurser er i samsvar med institusjonens verdier og omdømme.

Folkeforskning

Folkeforskning skal gi medborgere større kunnskap om forskning, synliggjøre universitetet og styrke forskningen.

Folkeforskning er å engasjere og involvere enkeltindivider, grupper eller institusjoner som ikke har forskerbakgrunn i forskning, i samarbeid med forskere eller forskningsinstitusjoner. Aktiviteter kan være bidrag i innsamling og systematisering av data i FoU-prosjekter, eller initiativ til forskningsprosesser i samarbeid med forskere. Målet med arbeidet skal være å skape ny innsikt, men kan også være å bidra i innovasjon og utvikling av tjenestekvalitet, eller å spre kunnskap om forskning og vitenskap.

Universitetet i Bergen skal:

- ha en utprøvende tilnærming til nye samarbeidsformer med medborgere i forskningsprosesser
- stimulere interesse og gjøre folkeforskning kjent i fagmiljøene på universitetet
- bidra til å videreutvikle eksisterende samarbeid, og søke å utvide aktivitet til nye fagområder
- utnytte stimuleringsordninger i regi av Forskningsrådet og andre
- sikre at folkeforskning der UiB er involvert, tilfredsstillende krav og standarder for evidens, vitenskapelig metode, forskningsetikk o.a.
- utrede muligheten for å utvikle infrastruktur som legger til rette for innsamling og dokumentasjon av data i folkeforskningsprosjekt.

Utvalg:	Forskningsutvalget	Dato: 08.12.2021
FU-sak: 42/21		Arkivsaknr.:

Åpen vitenskap – status for innsatsområde forskningsdata

Bakgrunn

Universitetsledelsen tok i 2019 initiativ til å utvikle en politikk for åpen vitenskap ved UiB, som ble vedtatt i Universitetsstyret september 2020 ([styresak 101/20](#)) og tilgjengeliggjort på [universitetets nettsider](#).

I tråd med universitetsstyrets tilslutning har forskningsutvalget hovedansvar for å koordinere arbeidet med å følge opp politikken for åpen vitenskap. Ansvar for de enkelte underdelene i politikken er fordelt på aktuelle fagavdelinger. Åpne forskningsdata blir forvaltet av Universitetsbiblioteket, i samarbeid med Forsknings- og innovasjonsavdelingen og IT-avdelingen.

I politikken for åpen vitenskap heter det at Universitetet i Bergen har som mål at data som er et resultat av de ansattes forskningsaktivitet, skal klargjøres og tilgjengeliggjøres for gjenbruk, i tråd med FAIR-prinsippene.³ Ansatte oppfordres til å gjøre data tilgjengelig så tidlig som mulig i forskningsprosessen. Lagring og tilgjengeliggjøring skal gjøres i tråd med relevante juridiske rammer som personvern, informasjonssikkerhet, forretningshemmeligheter og immaterielle rettigheter (IPR).

UiB skal i nasjonale og internasjonale nettverk og samarbeid fremme åpen tilgang til forskningsdata og FAIR-prinsippene.

UiB har følgende prinsipper for åpen tilgang til forskningsdata:

- Forskningsdata bør håndteres og tilgjengeliggjøres slik at verdiene i dataene kan utnyttes best mulig.⁴
- Beslutning om arkivering og tilrettelegging av forskningsdata må tas i forskerfellesskapene.
- UiBs ansatte og studenter skal ha tilgang til relevant opplæring og veiledning i håndtering av forskningsdata.
- Alle forskningsprosjekter som ledes fra UiB skal ha en datahåndteringsplan.
- UiBs ansatte skal ha tilgang til analyse- og lagringsløsninger som sikrer tilstrekkelig skjerming ved håndtering av sensitive data, og til arkivløsninger som sikrer at dataene er bevart og tilgjengeliggjort for framtidig deling.
- UiB skal legge til rette for lagring og deling av åpne, ikke sensitive forskningsdata gjennom det generiske arkivverktøyet UiB Open Research Data. For data som må

skjermes underveis i forskningsprosessen og for alle typer sensitive data som ikke kan deles åpent, legger UiB til rette gjennom UiBs tjeneste for innsamling og analyse av sensitive data, SAFE.

- Studenter og ph.d.-kandidater oppfordres til å gjøre forskningsdataene sine tilgjengelige ved innlevering av masteroppgaver og ph.d.-arbeid.
- UiBs fagmiljøer skal bidra til å utvikle gode løsninger for arkivering og tilgjengeliggjøring av forskningsdata på sine fagfelt.

3 [FAIR: Findable, Accessible, Interoperable, Reusable](#)

4 Kulepunkt en og to er nasjonale prinsipper: Nasjonal strategi for deling for tilgjengeliggjøring og deling av forskningsdata

Oppfølging av politikken for Åpne forskningsdata

I juni 2021 ble det satt ned en arbeidsgruppe som har ansvar for å følge opp tiltakene nevnt under avsnitt *Åpen tilgang til forskningsdata*.

Koordineringsansvar er lagt til Universitetsbiblioteket, i tett samarbeid med IT-avdelingen og Forsknings- og innovasjonsavdelingen. Oppnevnte medlemmer i gruppen er:

- Karin C. Rydving, seksjonsleder for utdannings- og forskningsstøtte, UB, *leder*
- Bjug Bøyum, seniorrådgiver, FIA
- Alexander Oltu, senioringeniør, produktleder digitale forskningstjenester, ITA
- Susanne Mikki, førstebibliotekar, faglig leder forskningsstøtte, UB

Arbeidsgruppen rapporterer til en egen styringsgruppe, som består av assisterende universitetsdirektør (leder) og avdelingsdirektørene ved UB, FIA og IT. Arbeidet rapporteres til Forskningsutvalget en gang i semesteret.

Gruppens mandat er å etablere en felles tjeneste for veiledning og opplæring innenfor tilgjengeliggjøring og arkivering av forskningsdata ved UiB samt oppgaver knyttet til digitale løsninger for tilgjengeliggjøring og arkivering av forskningsdata (se vedlegg: Mandat – Oppfølging av UiBs politikk for åpen vitenskap åpne forskningsdata). Arbeidsgruppen fokuserer i sitt arbeid på helhetlige tjenester som ivaretar både åpne og lukkede forskningsdata.

Status pågående arbeid

Opplæring og veiledning

UiB har allerede en rekke tjenester innen området forskningsdata. Det er etablert informative [websider](#). Universitetsbiblioteket har funksjonseposten research-data@uib.no som felles inngang for henvendelser fra brukere. Det er en økende pågang av henvendelser om veiledning f. eks. vedrørende datahåndteringsplaner, klassifisering og lagring av data på generelt grunnlag og i.f.m. mottak av datasett, juridiske spørsmål (f. eks. personvern, opphavsrett, lisenser).

Et mangfoldig og velmottatt kurstilbud er etablert der kursene holdes stort sett av Universitetsbiblioteket. Kurs gjennomføres for master, ph.d.-kandidater og ansatte. I samarbeid

med Forsknings- og innovasjonsavdelingen er det etablert kursmoduler for UiB Ferd. Arbeidet med forskningsdata vil også støtte opp under FRAM og kvalitetsarbeidet i forskningen.

Eksempler på kurs er [Introduksjon til datahåndteringsplaner](#), [Gjenfinning & gjenbruk av forskningsdata](#), [Hvordan kan du gjøre dine forskningsdata åpne og FAIR?](#), [DMP verksted](#) og [Data Management Planning workshop for Life Science Projects](#).

Digitale løsninger

IT-avdelingen har utviklet løsningen SAFE (Sikker Adgang til Forskningsdata og E-infrastruktur) for sikker behandling av sensitive personopplysninger i forskning. SAFE bygger på Norm for informasjonssikkerhet i helse- og omsorgstjenestene (Normen) og sikrer at informasjonssikkerheten med hensyn til konfidensialitet, integritet og tilgjengelighet blir ivaretatt ved behandling av sensitive personopplysninger.

Universitetsbiblioteket tilbyr [UiB Open Research Data](#) som et institusjonelt arkiv for deling, arkivering, sitering, utforskning og analysing av åpne forskningsdata der datasettene kurteres i henhold til FAIR-prinsippene (Findable, Accessible, Interoperable, Reusable). Det pågår et skifte av fokus fra selve tilgjengeliggjøringen og delingen, til den faktiske gjenbruken av datasettene. Det er ikke delingen i seg selv som er målet, delingen er snarere et middel for å nå målet om bedre utnyttelse av offentlig finansierte data til ny kunnskapsutvikling og utvikling av teknologi, produkter og tjenester til nytte for samfunn og enkeltindivider¹. I EU-kommisjonens [Open Science Policy Platform](#): final report kommer dette skiftet tydelig fram. Rapporten peker på at det må være en balanse mellom krav om åpenhet og vern om immaterielle rettigheter i tråd med prinsippet "så åpne som mulig, så lukkede som nødvendig". Rapporten understreker også at det er FAIR-prinsippene som bør være målet, og ikke nødvendigvis at dataene skal være åpne.

IT-avdelingen tilbyr også Billy som er en tjeneste for rimelig langtidslagring av data. Her kan forskere lagre rådata fra forskningsprosjekter, videoopptak og annet som man må ta vare på i lang tid, men som er ferdig prosessert.

Arbeidsgruppens aktivitet høsten 2021

Arbeidsgruppen har tatt i bruk metoder fra UiB Tjenesteutvikling for å etablere gruppen og videreutvikle samarbeid og aktiviteter på tvers av avdelingene, bl a gjennom en utviklingsprint. Det er lagt vekt på en brukerorientert tilnærming. Utviklingsprinten involverte ytterligere fem deltakere knyttet til UB, FIA og ITA. Avslutningsvis ble styringsgruppen invitert for en orientering og for å gi innspill til det videre arbeid.

I.f.m. sprinten ble det gjennomført et titall innsiktsintervjuer med forskere fra humaniora, samfunnsvitenskap, medisin og matematiske-naturvitenskapelige og spesialistrådgivere som resulterte i fire ulike personas: 1) Forsker som bruker åpne data og har et bevisst forhold til å lagre/dele data. 2) Forsker som selv bruker åpne data men selv ikke har et bevisst forhold til å

¹ Dette understrekes i pågående høring fra arbeidsgruppe om rettighets- og lisensspørsmål ved tilgjengeliggjøring av forskningsdata oppnevnt av NFR.

lagre/dele egne data. 3) Forsker som primært jobber med/har behov av sensitive data. 4) Data steward/ekspert/fagperson/støtteperson som besitter høy grad av fagspesialisert kompetanse/ansvar for forskningsinfrastruktur. Brukergruppene kan ha behov for støtte til både åpne og lukkede data og arbeidsgruppen ønsker å møte et samlet behov.

Det er kategorisert tre hovedområder som kjernebehov som går på tvers av alle personas:

- Tilgjengelig infrastruktur (lokalt, nasjonalt og internasjonalt).
 - Kjennskap til tilgjengelige infrastrukturløsninger som kan egne seg til prosjektets behov.
 - Finansieringsmodeller for lagring av forskningsdata.
- Opplæring og kompetanseheving / tilgang til veiledning.
 - I dag tilbys mye veiledning på generisk nivå, men inntrykket er at forskere har behov for mye mer fagspesifikk ekspertise.
 - Behovet for å bygge opp en grunnleggende datahåndteringskompetanse allerede på master-nivå, slik at man er bedre rustet når man starter sin forskerkarriere.
 - Samtidig er det et akuttbehov akkurat nå å hjelpe forskerne der de står i dag.
- Synlige og tydelige retningslinjer og regler for datahåndtering.
 - Kjennskap til gjeldende retningslinjer og krav i.f.m. håndtering av data i prosjektsøknader.

Tiltaksområder

Så langt er 40 oppfølgingssaker identifisert. Disse prioriteres og tildeles personer i den utvidete arbeidsgruppen. Arbeidet er kommet godt i gang, gruppen møtes ukentlig, men opplever også utfordringer i forhold til myndighet og ressursbehov. Arbeidsgruppen arbeider for å mest mulig etablere et helhetlig rådgivings- og kurstilbud og lett tilgjengelig informasjon på tvers av avdelingene. Det er spesielt etterspurt utforming av datahåndteringsplaner, håndtering av sensitive data og opphavsrettslige spørsmål (lisenser og eierskap).

Videre er det behov av å ytterligere sikre forankring i organisasjonen, synliggjøre eksisterende tilbud for målgruppene. En viktig oppgave er å sikre at vi møter krav fra forskningsfinansiører. Kjennskap til gjeldende retningslinjer og krav i.f.m. håndtering av data i prosjektsøknader. For eksempel skal ifølge NFRs [policy om åpen tilgang på forskningsdata](#) fra 2017 den forskningsutførende institusjonen godkjenne at datahåndteringsplaner er i tråd med institusjonens krav og forventninger og at planen oppfyller FAIR-prinsippene. Videre skal datahåndteringsplaner så langt det er mulig være offentlige og publiseres åpent av forskningsutførende institusjon slik at fagmiljøer bedre kan følge sine fagfellers praksis. Arbeidsgruppen erfarer også behov av å sikre rutiner for etterfølgelse av lover og regelverk. Hvordan regelverket operasjonaliseres ved UiB er et tema. Eierskap til, og deling, av forskningsdata i samsvar med FAIR-prinsippene er viktig å følge opp i.f.m. prosjektgjennomføring. Ytterligere et aspekt er at Riksrevisjonen nylig kom med kritikk av [registrering og lagring av resultater og forskningsmateriale på en utilstrekkelig måte](#).

Veien videre til en felles tjeneste for forskningsdata

For å kunne møte forskeres behov knyttet til forskningsdata trengs det å ytterligere samordne og styrke støtteapparatet på tvers av UiBs avdelinger. Hovedtemaene i arbeidsgruppens mandat svarer også på anbefalingene i FRAM-rapporten som nettopp peker på bedre dimensjonering av administrativ forskningsstøtte og forskningsinfrastruktur som en viktig rammefaktor for god forskningskvalitet.

Arbeidsgruppen vil fortsette med å utvikle helhetlige tjenester som ivaretar både åpne og lukkede forskningsdata. En brukerorientert tilnærming til utvikling av tilbudet står sentralt. Universitetsbiblioteket har også påbegynt en besøksrunde hos instituttene for å gi informasjon og hente inn behov.

Nasjonalt pågår det arbeid i flere utvalg og kartlegginger som arbeider med forskningsdatahåndtering. Kunnskapsdepartementet har gitt Forskningsrådet og UNIT i oppdrag å nedsette [et utvalg for å utrede rettighets- og lisensspørsmål knyttet til deling av datasett fra forskning](#). I samarbeid med forskningsinstitusjonene og Forskningsrådet har Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir) startet en utredning [Felles infrastruktur og tjenester for FAIR forskningsdata](#) med mål om å gi forskerne bedre verktøy for enklest mulig å gjøre forskningsdata «så åpne som mulig og så lukket som nødvendig». Parallelt med denne utredningen pågår et utvalgsarbeid på oppdrag fra Kunnskapsdepartementet, der Forskningsrådet har ansvaret. Dette oppdrag er et [Utvalgsarbeid for datainfrastruktur](#) som skal vurdere og foreslå løsninger til videreutviklingen av datainfrastruktur i Norge. Forskningsrådet samarbeider tett om de to arbeidene for å sikre at man til sammen dekker alle ønskede temaer uten dobbeltarbeid for institusjonene og at man gjensidig kan utnytte hverandres resultater.

Drøftingspunkter

Vi ber Forskningsutvalget om å drøfte følgende punkter:

- Hvilke spørsmål bør særlig tas opp med instituttene i besøksrunden?
- Hvilke oppgaver kan være de sentrale å utrede med sikte på et støtteapparatet for åpne forskningsdata?

Karin C. Rydving
Bjug Bøyum
Aleksander Oltu
Susanne Mikki

Deres ref

Vår ref

Dato

2021/7722-MARTO

09.06.2021

Mandat – Oppfølging av UiBs politikk for åpen vitenskap åpne forskningsdata

Bakgrunn

Basert på [UiBs politikk for åpen vitenskap](#) nedsettes det en arbeidsgruppe som får ansvar for å følge opp tiltakene nevnt under avsnitt *Åpen tilgang til forskningsdata*. Koordineringsansvar for dette politikkområdet er lagt til UB, i tett samarbeid med ITA og FA.

Politikken for åpen vitenskap trekker frem at innhenting, bearbeiding, analyse og produksjon av forskningsdata er en grunnleggende og omfattende del av UiBs virke. Forskningsdata utgjør en stor verdi for institusjonen og samfunnet for øvrig, og det er viktig at disse deles så åpent som mulig mellom fagdisipliner, teknologier og sektorer, innenfor gjeldende lovverk.

Universitetet i Bergen har som mål at data som er et resultat av de ansattes forskningsaktivitet, skal klargjøres og tilgjengeliggjøres for gjenbruk, i tråd med FAIR-prinsippene.³ Ansatte oppfordres til å gjøre data tilgjengelig så tidlig som mulig i forskningsprosessen. Lagring og tilgjengeliggjøring skal gjøres i tråd med relevante juridiske rammer som personvern, informasjonssikkerhet, forretningshemmeligheter og immaterielle rettigheter (IPR).

UiB skal i nasjonale og internasjonale nettverk og samarbeid fremme åpen tilgang til forskningsdata og FAIR-prinsippene.

UiB har følgende prinsipper for åpen tilgang til forskningsdata:

- Forskningsdata bør håndteres og tilgjengeliggjøres slik at verdiene i dataene kan utnyttes best mulig.⁴
- Beslutning om arkivering og tilrettelegging av forskningsdata må tas i forskerfellesskapene.
- UiBs ansatte og studenter skal ha tilgang til relevant opplæring og veiledning i håndtering av forskningsdata.
- Alle forskningsprosjekter som ledes fra UiB skal ha en datahåndteringsplan.
- UiBs ansatte skal ha tilgang til analyse- og lagringsløsninger som sikrer tilstrekkelig skjerming ved håndtering av sensitive data, og til arkivløsninger som sikrer at dataene er bevart og tilgjengeliggjort for framtidig deling.
- UiB skal legge til rette for lagring og deling av åpne, ikke sensitive forskningsdata gjennom det generiske arkivverktøyet UiB Open Research Data. For data som må skjermes underveis i forskningsprosessen og for alle typer sensitive data som ikke

kan deles åpent, legger UiB til rette gjennom UiBs tjeneste for innsamling og analyse av sensitive data, SAFE.

- Studenter og ph.d.-kandidater oppfordres til å gjøre forskningsdataene sine tilgjengelige ved innlevering av masteroppgaver og ph.d.-arbeid.
- UiBs fagmiljøer skal bidra til å utvikle gode løsninger for arkivering og tilgjengeliggjøring av forskningsdata på sine fagfelt.

[3 FAIR: Findable, Accessible, Interoperable, Reusable](#)

[4 Kulepunkt en og to er nasjonale prinsipper: Nasjonal strategi for deling for tilgjengeliggjøring og deling av forskningsdata](#)

Mandat

Det settes ned en arbeidsgruppe som skal planlegge og gjennomføre følgende oppgaver med utgangspunkt i oppfølgingspunktene i UiBs politikk:

- Etablering av en felles tjeneste for veiledning og opplæring innenfor tilgjengeliggjøring og arkivering av forskningsdata ved UiB:
 - Legge til rette for å gi rådgiving og veiledning til ansatte og studenter i tilgjengeliggjøring, gjenbruk (FAIR) og arkivering.
 - Identifisere forskeres kompetansebehov og problemstillinger knyttet til tilgjengeliggjøring, arkivering og deling, f.eks. opphavsrett (lisensiering), personvern og informasjonssikkerhet.
 - Samarbeide med fakultet/institutt om kurs og andre tiltak som kan være med å fremme en kultur for deling.
 - Vurdere hvordan en felles tjeneste kan sees i sammenheng med andre aktuelle tiltak ved UiB, f.eks. BOA-team og UiB Ferd.
 - Samordne nettbasert informasjon som opplyser om forhold ved utforming av datahåndteringsplaner, analyse og lagring av forskningsdata, arkivering av forskningsdata.
- Oppgaver knyttet til digitale løsninger for tilgjengeliggjøring og arkivering av forskningsdata:
 - Formidle bruken av aktuelle internasjonale, nasjonale eller lokale digitale løsninger (f.eks. European Open Science Cloud, Sigma2, UiB Open Research Data, SAFE).
 - Følge med på utviklingen nasjonalt og internasjonalt på løsninger og tjenester og vurdere implikasjoner for UiB.
 - Lage forslag til årlig rapportering av tilgjengelige åpne forskningsdatasett.

Sammensetning

Karin C. Rydving, seksjonsleder for utdannings- og forskningsstøtte, UB, *leder*

Bjug Bøyum, seniorrådgiver, FIA

Aleksander Oltu, senioringeniør, gruppeleder digitale forskningstjenester, ITA

Susanne Mikki, førstebibliotekar, teamleder forskningsstøtte, UB

Arbeidsgruppen rapporterer til styringsgruppen, som består av assisterende universitetsdirektør (leder) og avdelingsdirektørene ved UB, FIA og IT.

Arbeidet rapporteres til Forskningsutvalget en gang i semester.

Vennlig hilsen

Margareth Hagen
rektor

Robert Rastad

universitetsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen håndskrevne signaturer.

Utvalg:	Forskningsutvalget	Dato: 08.12.2021
FU-sak: 44/21		Arkivsaknr.:

Retningslinjer for emneevaluering, evaluering av emneporteføljen og vurdering av rammene i opplæringsdelen

1. Introduksjon, bakgrunn og prosess

[Kvalitetssystemet for ph.d.-utdanningen](#) ble vedtatt av universitetsstyret i 2017 (sak [129/17](#)).

Elementene i kvalitetssystemet følger en syklisk prosess, og har som formål å sikre en kontinuerlig utvikling av kvaliteten over tid, samt å sørge for at ph.d.-utdanningen følger gjeldende krav i lover og forskrift.

Blant elementene i kvalitetssystemet er emneevaluering, evaluering av emneporteføljen og vurdering av rammene i opplæringsdelen. Disse elementene har vært kort omtalt i kvalitetssystemet, slik det har fremstått siden vedtaket i 2017. Gjennom en undersøkelse av praksis våren 2021 fremkom det er stor variasjon i hvordan fakultetene gjennomfører emneevalueringer, evaluering av emneporteføljen og vurdering av rammene i opplæringsdelen. Forsknings- og innovasjonsavdelingen (FIA) har derfor utarbeidet utkast til retningslinjer for emneevaluering, evaluering av emneporteføljen og vurdering av rammene i opplæringsdelen. Retningslinjene skal bidra til ens praksis fakultetene imellom. I denne saken vil utkast til retningslinjer bli presentert. Utkastet i sin helhet er vedlagt saken.

I utarbeidelsen av retningslinjene har FIA vært i kontakt med Studieavdelingen (SA) for å sikre retningslinjene ligger så tett opp til praksis for emner på bachelor- og masternivå som mulig, men med nødvendige tilpasninger. Fakultetenes administrative ph.d.-koordinatører har vært betydelig involvert i arbeidet.

2. Utkast til retningslinjer

2.1 Emneevaluering

I retningslinjene skiller det mellom emner som i utgangspunktet kun er planlagt avholdt én gang og faste ph.d.-emner og. Med «faste ph.d.-emner» menes ph.d.-emner som avholdes med jevne mellomrom, og som inngår i fakultetets faste emnetilbud.

Viktige punkter for emneevaluering:

- For alle faste ph.d.-emner skal det gjennomføres en årlig egenvurdering.
- Alle faste ph.d.-emner skal evalueres minst hvert 3. år.
- For emner som i utgangspunktet kun er planlagt avholdt én gang, bør det gjennomføres en (årlig) egenvurdering, og det kan gjennomføres en emneevaluering. Fakultetet avgjør om egenvurdering og/eller emneevaluering skal gjennomføres.
- Egenvurderinger og emneevalueringer skal lagres i Studiekvalitetsbasen, UiBs sentrale arkiv for utdanningsmeldinger, evalueringer og andre rapporter knyttet til studiekvalitet.

Emneansvarlig har ansvar for å evaluere emnet, gjennomføre en årlig egenevaluering, at det gjennomføres kandidatevaluering, og for å analysere og følge opp resultatene, inklusivt å utarbeide

forslag til forbedringstiltak. Emneansvarlig skal utarbeide en rapport fra emneevalueringen. Rapporten sendes til programstyret for gjennomgang, eventuelt med kopi til institutt og forskerskole. Rapporten offentliggjøres i Studiekvalitetsbasen, sammen med hovedresultater fra evalueringene til kandidatene, og en plan for hvordan rapporten skal føles opp. Programstyret må følge opp emner som ikke fungerer.

Leder for programstyret har det overordnede ansvaret for å lage en plan for emneevaluering slik at alle emner har gjennomført en grundigere evaluering, inkludert kandidatevaluering, i løpet av en treårsperiode.

2.2 Evaluering av emneporteføljen

Det skal gjennomføres en evaluering av fakultetets portefølje av ph.d.-kurs hvert tredje år. Programstyret har ansvar for at dette gjennomføres. Dette skal gjøres for å sikre at fakultetets ph.d.-emner dekker behovene for opplæring i de fagfelt som kandidatene tilhører. Hvis fakultetet selv ikke kan tilby ph.d.-emner innen enkelte av de fagfelt som kandidaten tilhører, skal det vurderes om tilsvarende opplæring ved andre institusjoner er tilgjengelig, og om forholdene er lagt til rette for gjennomføring av slike emner.

Basert på evalueringen av fakultetets portefølje av ph.d.-kurs må programstyret vurdere om fakultetet skal opprette nye, eller legge ned emner. Evalueringen av emneporteføljen skal lagres i ePhorte.

2.3 Evaluering av rammene for opplæringsdelen

Det skal gjennomføres en evaluering av rammene for opplæringsdelen hvert tredje år. Programstyret har ansvar for at dette gjennomføres. Dette skal gjøres for å sikre at rammene for opplæringsdelen er tilpasset ph.d.-programmets læringsutbyttebeskrivelse og regelen om at «opplæringsdelen skal gi trening i faglig formidling og innføring i forskningsetikk, vitenskapsteori og vitenskapsmetode».

Dersom det fremkommer avvik eller at opplæringsdelen ikke er tilpasset ph.d.-programmets læringsutbyttebeskrivelse bør det utarbeides en oppfølgingsplan. Evalueringen av rammene for opplæringsdelen lagres i ePhorte.

3. Videre prosess

Retningslinjene vil bli oppdatert med eventuelle innspill som fremkommer i møtet. Fakultetene vil bli tilsendt retningslinjene i ePhorte, og de oppdaterte retningslinjene vil bli lagt ut på UiB sine nettsider i presentasjonen av kvalitetssystemet.

Saken og utkast til retningslinjer for emneevaluering, evaluering av emneporteføljen og vurdering av rammene i opplæringsdelen legges med dette fram for Forskningsutvalget til drøfting.

12.11.2021 Marie Eide/Yngve Brynjulfsen/Birgit Falch

Vedlegg: Utkast til retningslinjer for emneevaluering, evaluering av emneporteføljen og vurdering av rammene i opplæringsdelen

VEDLEGG. RETNINGSLINJER FOR EMNEEVALUERING, EVALUERING AV EMNEPORTEFØLJEN OG VURDERING AV RAMMENE I OPPLÆRINGSDELEN

Emneevaluering

I disse retningslinjene skiller vi mellom emner som i utgangspunktet kun er planlagt avholdt én gang og faste ph.d.-emner og. Med «faste ph.d.-emner» menes ph.d.-emner som avholdes med jevne mellomrom, og som inngår i fakultetets faste emnetilbud.

- For alle faste ph.d.-emner skal det gjennomføres en årlig egenvurdering. Også for emner som i utgangspunktet kun er planlagt avholdt én gang, bør det gjennomføres en årlig egenvurdering. Fakultetet avgjør om det skal gjennomføres en egenvurdering av emner som kun er planlagt avholdt én gang.
- Alle faste ph.d.-emner skal evalueres minst hvert 3. år.
- For emner som avholdes én gang for én eller et fåtall personer, kan emneevaluering gjennomføres. Fakultetet avgjør om emneevaluering skal gjennomføres for emner som i utgangspunktet kun er planlagt avholdt én gang.
- De ulike evalueringer og rapporter må ferdigstilles i tide, slik at de kan danne grunnlaget for fakultetets ph.d.-utdanningsmelding og/eller utdanningsmelding.
- Emneansvarlig har ansvar for å gjennomføre emneevalueringene.
- For emner som avholdes for masterstudenter og ph.d.-kandidater vil det være naturlig å følge retningslinjene for evaluering som fremkommer i [Kvalitetssystem for utdanning ved UiB](#). Evalueringene fra slike emner sendes til ph.d.-programstyret.

Årlig egenvurdering av emner

- For alle faste ph.d.-emner skal det gjennomføres en årlig egenvurdering. Også for emner som i utgangspunktet kun er planlagt avholdt én gang, bør det gjennomføres en årlig egenvurdering. Fakultetet bestemmer om det skal gjennomføres en egenvurdering av emner som kun er planlagt avholdt én gang.
- Egenvurderingen skal kort beskrive undervisningsopplegget for emnet, hva som fungerte eller ikke fungerte i undervisningen og hva som gjøres for å følge dette opp, samt eventuelle andre forhold av betydning for kvaliteten på emnet.
- Som en del av grunnlaget for den årlige egenvurdering kan man inkludere en kandidatevaluering av emnet.
- Årlige egenvurderinger lagres i Studiekvalitetsbasen under en egen kategori som heter «Egenvurdering».
- Egenvurderingen sendes til programstyret for gjennomgang, eventuelt med kopi til institutt og forskerskole.

Emneevaluering (hvert tredje år)

- Alle faste ph.d.-emner skal evalueres minst hvert 3. år.
- For emner som avholdes én gang for én eller et fåtall personer, kan emneevaluering gjennomføres. Fakultetet bestemmer om det skal gjennomføres en emneevaluering av emner som kun er planlagt avholdt én gang. Leder for programstyret har det overordnede ansvaret for å lage en plan for emneevaluering slik at alle emner har gjennomført en grundigere evaluering, inkludert kandidatevaluering, i løpet av en treårsperiode.
- Emneansvarlig har ansvar for å evaluere emnet, at det gjennomføres kandidatevaluering, og for å analysere og følge opp resultatene, inklusivt å utarbeide forslag til forbedringstiltak.
- I emneevalueringen skal emneansvarlig beskrive og begrunne pedagogiske valg, og reflektere over kandidatenes læring som følge av disse valgene. Emneevalueringer skal også minst omfatte:
 - Oppfølging av tidligere evalueringer
 - Kandidatevaluering og andre evalueringer som er relevante for emnet
 - Erfaringer fra andre som bidrar i undervisningen på emnet
 - Andelen som ikke består emnet
 - Vurdering av faglig innhold, og hvorvidt dette er i tråd med aktuell forskning på feltet
 - Vurdering av samsvar mellom kandidatenes arbeidsmengde og studiepoengsuttelling
 - Vurdering av samsvar mellom emnets læringsutbyttebeskrivelse og undervisnings-, lærings- og vurderingsformer
- Emneansvarlig utarbeider en rapport fra emneevalueringen. Rapporten sendes til programstyret for gjennomgang, eventuelt med kopi til institutt og forskerskole. Rapporten offentliggjøres i Studiekvalitetsbasen, sammen med hovedresultater fra evalueringene til kandidatene, og en plan for hvordan rapporten skal følges opp. Programstyret må følge opp emner som ikke fungerer.

Egenevalueringer og emneevalueringer skal lagres i [Studiekvalitetsbasen](#). For retningslinjer for hvordan man opplaster innhold til Studiekvalitetsbasen, [se SAWiki Studiekvalitetsbasen – opplasting av innhold](#).

Evaluering av emneporteføljen

Programstyret har ansvar for at det hvert tredje år gjøres en evaluering av fakultetets portefølje av ph.d.-kurs.

- Det skal vurderes om fakultetets ph.d.-emner dekker behovene for opplæring i de fagfelt som kandidatene tilhører. Vurder om bruken av emner som avholdes én gang for én eller et fåtall personer tyder på at fakultetet ikke har en dekkende emneportefølje.
- Hvis fakultetet selv ikke kan tilby ph.d.-emner innen enkelte av de fagfelt som kandidaten tilhører, skal det vurderes om tilsvarende opplæring ved andre fakultet eller institusjoner er tilgjengelig, og om forholdene er lagt til rette for gjennomføring av slike emner.

Basert på evalueringen av fakultetets portefølje av ph.d.-kurs, må programstyret vurdere om fakultetet skal opprette nye eller legge ned emner.

Evaluering av emneporteføljen lagres i ePhorte.

Evaluering av rammene for opplæringsdelen

Programstyret har ansvar for at det minst hvert tredje år gjøres en evaluering av om rammene for opplæringsdelen er tilpasset ph.d.-programmets læringsutbyttebeskrivelse og regelen i ph.d.-forskriften om at “opplæringsdelen skal gi trening i faglig formidling og innføring i forskningsetikk, vitenskapsteori og vitenskapsmetode”.

- Hvordan er de ulike delene av fakultetets opplæringsdel tilpasset ph.d.-programmets læringsutbyttebeskrivelse og regelen i ph.d.-forskriften om at “opplæringsdelen skal gi trening i faglig formidling og innføring i forskningsetikk, vitenskapsteori og vitenskapsmetode” (med “emne kategorier” menes vitenskapsteori, etikk, formidling, metode, teori og forholdet mellom en obligatorisk del og en kandidatspesifikk del).
- Hvordan sikrer reglene for opplæringsdelen at de enkelte kandidatenes opplæringsdel blir på et tilstrekkelig høyt nivå?

Dersom det fremkommer avvik eller at opplæringsdelen ikke er tilpasset ph.d.-programmets læringsutbyttebeskrivelse bør det utarbeides en oppfølgingsplan.

Evaluering av rammene for opplæringsdelen lagres i ePhorte.

Utvalg:	Forskningsutvalget	Dato: 08.12.2021
FU-sak: 45/21		Arkivsaknr.:

Varsel om NOKUT-tilsyn med UiBs systematiske kvalitetsarbeid

Bakgrunn

NOKUT har ansvar for å føre tilsyn med universiteters og høyskolers systematiske kvalitetsarbeid. 15. november fikk UiB varsel om at NOKUT vil gjennomføre et tilsyn med det systematiske kvalitetsarbeidet ved Universitetet i Bergen i 2022. NOKUT har organisert tilsynene som skal gjennomføres i perioden 2017-2024, i ulike prosjekter. UiB, NTNU, UiO og UiT Norges arktiske universitet inngår i samme gruppe som får tilsyn i 2022.

Denne saken vil informere Forskningsutvalget om at tilsynet er varslet, fremdriftsplan for tilsynet og den interne organiseringen.

Om tilsynet

Et grunnleggende premiss for tilsynet er at institusjonen selv har ansvaret for det systematiske kvalitetsarbeidet. Grunnlaget for tilsynet er universitets- og høyskoleloven § 1-6, Kunnskapsdepartementets studiekvalitetsforskrift §§ 2-1 og 2-2 og NOKUTs studietilsynsforskrift § 4-1. Det periodiske tilsynet skal kontrollere at institusjonens systematiske kvalitetsarbeid oppfyller kravene i gjeldende lov og forskrifter, og stimulere til videreutvikling utover disse kravene.

Tilsynet vil omfatte hele UiBs systematiske kvalitetsarbeid på alle tre nivåene; bachelor, master og ph.d. Tilsynsprosessen er lik for alle nivåene. Vi viser til styresak (styresak [103/21](#)) og Forskningsutvalgssak (FU-sak [33/21](#)) om NOKUT-tilsynet i 2022, som beskriver bakgrunnen for tilsynet, prosess og planer for innretning ved UiB. Det er oppnevnt en intern styringsgruppe ledet av prorektor som skal sikre en god prosess og bred forankring av arbeidet med tilsynet ved UiB (sak 2021/3145).

Fremdriftsplan for tilsynsprosessen

Informasjonsmøte for institusjonene	5. mai 2022
Institusjonene mottar oversikt over dokumentasjonskrav fra NOKUT	6. mai 2022
Frist for å levere dokumentasjon til NOKUT	15. september
Institusjonsbesøk	Mellom uke 45 – 50 i 2022
Innstilling fra sakkyndig komité	Ca. 15. januar 2023
Endelig innstilling fra sakkyndig komité	Ca. 15. februar 2023
NOKUTs styre fatter vedtak i saken	Rundt 12.-25. april 2023

Intern organisering

Siden tilsynet vil omfatte kvalitetsarbeidet på alle tre nivå, og at NOKUT vanligvis velger ut rundt 5 program i disse tilsynene, fra alle de tre nivåene, er det viktig med en bredt sammensatt styringsgruppe. Tilsynet vil bli organisert på en måte som involverer både sentralt nivå og fakultetsnivå/institutt/programnivå for de programmene som blir valgt ut i tilsynet.

Organisering av den interne prosessen:

- Det blir satt ned en styringsgruppe på sentralt nivå, ledet av prorektor.
- Når det blir klart hvilke program som blir valgt for tilsyn, etableres det fakultetsvise grupper for hver av de de programmene som NOKUT velger ut i tilsynet. Gruppene skal være forankret i fakultetets ledelse.
- Det etableres møtepunkter for å samordne og å kalibrere arbeidet på tvers av den sentrale og de fakultetsvise gruppene.
- Arbeidet forankres i dekangruppen, i Utdanningsutvalget og i Forskningsutvalget

Det vil være viktig med tett samarbeid mellom Studieavdelingen og Forsknings- og innovasjonsavdelingen gjennom hele tilsynsprosessen. Utvalget vil gjennom tilsynsprosessen holdes informert om prosessen.

Saken legges med dette fram for utvalget til informasjon.

18.11.2021 Marie Eide, Birgit Falch

UNIVERSITETET I BERGEN
Postboks 7800
5020 BERGEN

Saksbehandler: Ingunn Dørve

Vår ref: 21/10241-1
Vår dato: 15.11.2021
Deres ref:
Deres dato:

Varsel om tilsyn med det systematiske kvalitetsarbeidet ved Universitetet i Bergen

NOKUT har i henhold til universitets- og høyskoleloven § 2-1 ansvar for å føre tilsyn med det systematiske kvalitetsarbeidet ved alle institusjoner som tilbyr høyere utdanning. Det skal ikke gå mer enn åtte år mellom hvert tilsyn ved den enkelte institusjon.

Høsten 2022 skal NOKUT føre tilsyn med kvalitetsarbeidet ved Universitetet i Bergen.

NOKUT har organisert tilsynene som skal gjennomføres i perioden 2017–2024, i ulike prosjekter. Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, Universitetet i Bergen, Universitetet i Oslo og UiT - Norges arktiske universitet inngår i prosjekt 7.

Vedlagt finner dere en fremdriftsplan for tilsynet.

Om tilsynet

Et grunnleggende premiss for tilsynet er at institusjonen selv har ansvaret for det systematiske kvalitetsarbeidet. Kvalitetsarbeid forstås som institusjonens systematiske arbeid for å sikre og utvikle kvaliteten i egne studietilbud gjennom et system for kvalitetssikring. Grunnlaget for tilsynet er universitets- og høyskoleloven § 1-6, Kunnskapsdepartementets studiekvalitetsforskrift §§ 2-1 og 2-2 og NOKUTs studietilsynsforskrift § 4-1. Det periodiske tilsynet skal kontrollere at institusjonens systematiske kvalitetsarbeid oppfyller kravene i gjeldende lov og forskrifter, og stimulere til videreutvikling utover disse kravene.

Hovedtrekk i tilsynsprosessen

Sakkyndig komité

NOKUT oppnevner sakkyndige komiteer som vurderer kvalitetsarbeidet ved hver institusjon opp mot gjeldende krav i loven og forskriftene. Komiteen er ansvarlig for de faglige vurderingene i tilsynsrapporten,

som skal ligge til grunn for NOKUTs styre sitt vedtak i saken. Dere vil få anledning til å uttale dere om komiteens sammensetning.

Dokumentasjon i tilsynet

Vi vil be om dokumentasjon som belyser hvordan deres institusjon oppfyller gjeldende krav til systematisk kvalitetsarbeid i universitets- og høyskoleloven, KDs studiekvalitetsforskrift og NOKUTs studietilsynsforskrift.

Dere skal dokumentere kvalitetsarbeidet på institusjonsnivå med et utvalg av institusjonens styrende dokumenter i kvalitetsarbeidet, og videre dokumentere rutiner og praksis for hvordan dere som institusjon systematisk arbeider for forbedring og utvikling ved noen utvalgte studietilbud. NOKUT vil velge ut et antall studietilbud som skal inngå i tilsynet, og dere vil få anledning til å uttale dere om utvelgelsen.

Dere vil motta brev fra oss **6. mai 2022** med nærmere beskrivelse av hva slags dokumentasjon som skal sendes inn i forbindelse med tilsynet. Fristen for å sende dokumentasjon til NOKUT er **15. september 2022**.

Institusjonsbesøk

Som del av tilsynet vil komiteen gjennomføre et besøk ved institusjonen, som vil gå over to til tre dager. I løpet av besøket vil komiteen ha møter med blant annet institusjonens øverste ledelse og representanter fra styret, ansatte og studenter med og uten tillitsverv om kvalitetsarbeidet og deres roller i dette arbeidet. NOKUT fastsetter datoer for institusjonsbesøket i samråd med komiteen og den enkelte institusjonen.

Sakkyndig innstilling

På bakgrunn av den innsendte dokumentasjonen, opplysninger fra intervjuer under institusjonsbesøket og supplerende kilder skal komiteen utarbeide en sakkyndig innstilling. Innstillingen skal inneholde komiteens vurderinger og konklusjoner i saken, i tillegg til eventuelle råd om videre utvikling av det systematiske kvalitetsarbeidet ved institusjonen. Dere vil få oversendt et utkast til komiteens innstilling for kontroll av eventuelle faktiske feil før den ferdigstilles. Når innstillingen er ferdigstilt, vil institusjonen få fire–seks uker til å sende NOKUT en offentlig uttalelse til innstillingen.

Vedtak og videre oppfølging

På bakgrunn av den sakkyndige innstillingen, institusjonens uttalelse og NOKUT-direktørens innstilling vil styret i NOKUT fatte vedtak om institusjonens systematiske kvalitetsarbeid er tilfredsstillende. Vi vil orientere hver enkelt institusjon om utfallet av styrets behandling så snart vedtaket er fattet. Tilsynsrapporten vil deretter bli publisert på NOKUTs nettsider.

Ett–to år etter endelig vedtak vil NOKUT følge opp institusjonen. Som en del av oppfølgingen vil vi innhente tilbakemelding på noen tema fra tilsynsrapporten og legge til rette for en arena med vekt på erfaringsdeling.

Mulighet for metodiske endringer i tilsynsprosessen

Som en del av NOKUTs kontinuerlige metodeutvikling for tilsyn med systematisk kvalitetsarbeid, har NOKUT hatt to digitale dialogmøter med representanter fra Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, Universitetet i Bergen, Universitetet i Oslo og UiT - Norges arktiske universitet våren og høsten 2021. Dialogmøtene har hatt som formål å legge til rette for mulige metodiske endringer i tilsynsprosessen, slik at den oppleves mest mulig nyttig for institusjonenes kvalitetsarbeid, og gir merverdi.

Hovedtrekkene i tilsynsprosessen ligger fast, og alle krav til systematisk kvalitetsarbeid i lov og forskrifter må oppfylles av institusjonene. Samtidig har dialogmøtene mellom NOKUT og de fire institusjonene ført til forslag om metodiske endringer i de enkelte elementene i tilsynsprosessen, som NOKUT ønsker å teste ut. På tidspunktet for utsendelse av dette varselet om tilsyn, er NOKUT imidlertid fortsatt i dialog med de fire institusjonene om hva som vil kunne bli de konkrete endringene. Vi kommer derfor tilbake med mer informasjon om de konkrete, metodiske endringene i **midten av februar 2022**.

Praktisk informasjon

All kommunikasjon mellom institusjonen og den sakkyndige komiteen skal gå gjennom NOKUT. Vi ber om at dere oppnevner en person til å være vår kontaktperson i tilsynet ved deres institusjon.

Vi inviterer til et felles informasjonsmøte **5. mai 2022**. Vi planlegger å avholde møtet fysisk i Oslo.

Vennligst send oss en bekreftelse per e-post til postmottak@nokut.no innen **25. november 2021** på at dette brevet er mottatt. I bekreftelsen ber vi dere samtidig om å oppgi navn og e-postadresse til kontaktpersonen.

Dersom dere har spørsmål i saken, kan dere ta kontakt med saksbehandler Ingunn Dørve på e-post: ingunn.dorve@nokut.no eller telefon: 21 02 18 13.

Med hilsen

Hege Brodahl
seksjonssjef

Ingunn Dørve
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert.

Fremdriftsplan - tilsyn med kvalitetsarbeid ved Universitetet i Bergen

Aktivitet	Dato	Merknad
Informasjonsmøte for institusjonene	5. mai 2022	Oslo, hotell
Institusjonene mottar oversikt over dokumentasjonskrav fra NOKUT	6. mai 2022	
Institusjonene leverer dokumentasjon til NOKUT	15. september 2022	
Institusjonsbesøk	Mellom uke 45 – uke 50 2022	NOKUT vil sende ut forslag til konkrete datoer i god tid før besøket finner sted.
Innstilling fra sakkyndig komité	Ca. tidspunkt 15. januar 2023	Institusjonen mottar innstilling fra sakkyndig komité med frist på to uker for kontroll av ev. faktiske feil.
Endelig innstilling fra sakkyndig komité	Ca. tidspunkt 15. februar 2023	Institusjonen mottar sakkyndig innstilling til offentlig uttalelse og får en frist på fire uker til å uttale seg om den
NOKUTs styre fatter vedtak i saken	Rundt 12.-25. april 2023	Institusjonen informeres om vedtaket før tilsynsrapporten, inkludert institusjonens offentlige uttalelse, publiseres på NOKUTs nettsider.

Utvalg:	Forskningsutvalget	Dato: 08.12.2021
FU-sak:46/21		Arkivsaknr.:

Ny regel om norsk sammendrag av doktorgradsavhandling. Forslag til endring i ph.d.-forskriften

Bakgrunn

Det har denne høsten vært økt oppmerksomhet nasjonalt om bruken av norsk språk i forskning og i forskningsformidling. UiB har i den anledning blitt gjort oppmerksom på at vi er en av få norske UH-institusjoner der et norsk sammendrag av avhandlingen verken er en obligatorisk eller anbefalt del av formidlingen av det ferdige ph.d.-prosjektet. I ph.d.-forskriftens § 13-1. *Avhandlingens format*, andre avsnitt, fremkommer i dag følgende regel:

Kandidaten skal også levere et sammendrag av avhandlingen på engelsk og en pressemelding på norsk.

UiB sitt språkpolitiske utvalg har hatt saken til drøfting, og foreslår at et norskspråklig sammendrag av avhandlingen blir en obligatorisk del avhandlingen, sammen med sammendraget på engelsk. Språkpolitisk utvalg sitt forslag vil få implikasjoner for to av paragrafene i ph.d.-forskriften, § 10.4. og § 13-1.

Nåværende § 10-4.	Fremlegg til ny 10-4.
Fakultetet bestemmer selv hvilke språk som kan benyttes i en avhandling.	Fakultetet bestemmer selv hvilke språk som kan benyttes i en avhandling. Avhandlingen skal inneholde et sammendrag på engelsk og norsk.

Nåværende § 13-1., andre avsnitt	Fremlegg til ny § 13-1., andre avsnitt
Kandidaten skal også levere et sammendrag av avhandlingen på engelsk og en pressemelding på norsk.	Kandidaten skal også levere en pressemelding på norsk.

Forslaget impliserer at et integrert sammendrag på engelsk og norsk nå blir et formalkrav til ph.d.-avhandlingen, og at dette sjekkes av fakultetet ved innlevering.

Universitetsledelsen fremholder at forskningsformidling på norsk, både i UH-sektoren og ut mot det øvrige samfunnet, er av stor viktighet. Universitetsledelsen mener at språkpolitisk utvalg sitt forslag er konstruktivt.

Høringsrunde

Endringsforslaget har vært ute på en kort høringsrunde ved fakultetene i uke 46 og 47. To fakultet kom med innspill innen fristen 26. november, Det medisinske fakultet (MED) og Det samfunnsvitenskapelige fakultet (SV).

MED støtter forslag til endring om å levere sammendrag på engelsk og norsk. MED ber om at det avklares hvorvidt disse sammendragene skal være en del av avhandlingen eller om de skal være egne dokument. Videre ber MED om en ny endring i ph.d.-forskriften om at det skal legges til rette for at en engelskspråklig pressemelding også kan leveres.

Fakultetet støtter forslaget om en ny regel i § 10-4. *Språk*, om at avhandlingen skal inneholde et sammendrag på engelsk og norsk. Forslaget impliserer at begge sammendragene skal være en del av avhandlingen, og avhandlingsmalene som er tilgjengelige på Avhandlingsportalen, vil bli oppdatert i tråd med dette. Vi ønsker eventuelt å se på muligheten for å bedre den digitale tilgjengeligheten av avhandlingssammendragene på begge språk. Spørsmålet om tilrettelegging av engelskspråklige pressemeldinger, kan tas opp i en mer helhetlig gjennomgang av doktorgradsforskriftene som planlegges våren 2022. Dette vil gi oss tid til å undersøke hvilken IT-løsninger som må på plass for å kunne ta imot og offentliggjøre engelske pressemeldinger på en god måte.

SV støtter intensjonen om å styrke norskspråket i academia, men spør seg om det er formålstjenlig at et norsk avhandlingssammendrag gjøres obligatorisk. SV trekker frem at det er mange kandidater som ikke mestrer norsk, og peker på at språkpolitisk utvalg foreslår at det da blir fagmiljøet sitt ansvar å ferdigstille sammendraget. Det fremstår for SV som uklart hvem fagmiljøet er, i denne sammenheng. I noen tilfeller har heller ikke veileder gode norskkunnskaper. SV peker videre på at mange fagbegreper ikke har etablerte oversettelser til norsk. Konsekvensene vil være at enkelte begreper beholdes på engelsk, eller at det blir gjort kreative oversettelser. Ingen av alternativene er optimale, og SV fremholder at det vil være nyttig med retningslinjer for hvordan dette skal løses. SV spør om det ikke vil være tilstrekkelig at både norske og utenlandske kandidater kan skrive sammendrag på både engelsk og norsk, men der norsk sammendrag ikke er obligatorisk.

Om UiB skal få til en reell økning i antall norske avhandlingssammendrag, må dette gjøres obligatorisk i ph.d.-forskriften. Spørsmålet om hvordan utenlandske kandidater skal få bistand fra fagmiljøet, og oversettelse av engelske fagbegreper, kan eventuelt løses i form av deling av god praksis mellom fakultetene og utarbeidelse av en skriftlig veileder der Forsknings- og innovasjonsavdelingen kan bidra. Det må videre legges til rette for at sammendragene blir synliggjort og tilgjengelige.

Saken legges med dette frem for utvalget til **drøfting**, med følgende anbefaling til universitetsstyre:

FU anbefaler at ph.d-forskriftens paragrafer 10-4. og 13-1. endres slik at et norskspråklig sammendrag av avhandlingen blir en obligatorisk del avhandlingen, sammen med sammendraget på engelsk

Vedlegg:

- Innspill fra språkpolitisk utvalg
- Høringsinnspill fra MED
- Høringsinnspill fra SV

Framlegg frå språkpolitisk utval om endring av forskrift for graden philosophia doctor ved Universitetet i Bergen

I dei språkpolitiske retningslinjene for UiB, som universitetsstyret har vedteke, står det oppført følgjande tiltak: «Alle ph.d.-avhandlingar skal ha et sammendrag både på norsk og engelsk.»

Språkpolitisk utval konstaterer at dette vedtaket ikkje blir følgt opp ved UiB. I følge ei gransking gjort av universitetsbibliotekar Pål Bakka, publisert i Dag og Tid 22. oktober 2021, er det berre fem prosent av dei engelskspråklege ph.d.-avhandlingane som har eit samandrag på engelsk.

I ei spørjegransking som språkpolitisk utval gjorde blant instituttleiarar ved UiB hausten 2020, er tilbakemeldinga at dersom kravet om samandrag på norsk for ph.d.-avhandlingar skal bli realisert, må det inn i det sentrale ph.d.-reglementet. På denne bakgrunnen vedtok språkpolitisk utval 30.08.2021 å be universitetsstyret om å justere ph.d.-reglementet slik at det var i samsvar med dei språkpolitiske retningslinjene som universitetsstyret sjølv hadde vedteke (jf. brev av 08.10.2021).

Universitetsleiinga har i e-post av 01.11.2021 bede språkpolitisk utval om å presisere korleis ein konkret meiner ph.d.-reglementet bør justerast.

Språkpolitisk utval vil gjennom samrøystes sirkulasjonsvedtak 05.11.2021 kome med følgjande framlegg til vedtak:

Framlegg til vedtak

Språkpolitisk utval vil be universitetsstyret om at forskrift for ph.d.-graden ved UiB blir justert slik at forskrifta er i samsvar med dei språkpolitiske retningslinjene som universitetsstyret har vedteke.

På det grunnlaget vil språkpolitisk utval føreslå følgjande justering av § 10–4 (noverande forskriftstekst til venstre, framlegg til ny forskriftstekst til høgre):

Noverande § 10-4	Framlegg til ny § 10-4
Fakultetet selv bestemmer hvilke språk som kan benyttes i en avhandling.	Fakultetet selv bestemmer hvilke språk som kan benyttes i en avhandling. Avhandlingen skal inneholde et sammendrag på engelsk og norsk.

Som ein konsekvens av denne endringa må òg § 13–1 bli justert, og vi går inn for følgjande justering av siste setning i denne paragrafen:

Noverande sistesetning i § 13–1	Framlegg til ny sistesetning i § 13–1
Kandidaten skal også levere et sammendrag av avhandlingen på engelsk og en pressemelding på norsk.	Kandidaten skal også levere en pressemelding på norsk.

Språkpolitisk utval byggjer vedtaket på dei grunngevinga som kjem fram i sitt eige saksførelegg, og på tidlegare utvalsvedtak av 30.08.2021.

Saksførelegg for framlegg til vedtak

Språkpolitisk utval har som oppgåve å bl.a. arbeide for at dei språkpolitiske retningslinjene ved UiB blir følgde. Sidan dei språkpolitiske retningslinjene tilseier at alle ph.d.-avhandlingar skal ha eit samandrag både på norsk og engelsk, er det vår oppgåve å påpeike moglegheitene for at det skal skje. Vi vil samtidig presisere nokre av dei andre premissane som ligg til grunn for endringsframlegget.

Oppfølging av universitets- og høgskulelova

UiB har etter universitets- og høgskulelova §1-7 eit ansvar for å vedlikehalde og utvikle norsk fagspråk. Å følgje opp ansvaret på ein systematisk måte byr på fleire utfordringar når publikasjonsspråket i større og større grad blir engelsk. Her er ph.d.-utdanninga og ph.-avhandlinga nyttig fordi arbeidet med ei ph.d.-avhandling involverer det større forskingsmiljøet som dermed får eit språkleg ansvar.

Vi vil òg vise til aktuell samfunnsdebatt der det er ei utbreidd oppfatning om av universiteta ikkje er gode nok til å følgje opp det ansvaret dei har etter §1–7.

Samandrag som sjanger

Ph.d.-reglementet har i dag krav om at det skal lagast ei pressemelding på norsk, og det kravet vil det vere naturleg å halde fram å ha. Ei pressemelding kan likevel ikkje likestillast med eit samandrag, fordi eit samandrag i langt større grad vil bruke dei fagspråklege termene som gjeld i feltet til doktoravhandlinga. Difor vil ikkje kravet til pressemelding tilfredsstillast krava som ligg i dei språkpolitiske retningslinjene, og heller ikkje dei krava til fagspråkleg utvikling som ligg i universitets- og høgskulelova.

Korleis samandraget skal utformast, og kor stort omfanget skal vere, må vere eit fakultetsspesifikt ansvar.

Utanlandske stipendiatar og fagmiljøet sitt ansvar

Språkpolitisk utval har drøfta spørsmålet om eventuelt unntak for utanlandske ph.d.-kandidatar som har mangelfull norskkunnskap, og kome fram til at det ikkje bør gjerast slike

unntak. I vår internasjonale forskarverd er det problematisk å setje eit tydeleg skilje mellom «norske» og «utanlandske» forskarar. Når 90 prosent av alle ph.d.-avhandlingar ved UiB er skrivne på engelsk, blir det problematisk å gjere kravet om samandrag på norsk til eit spørsmål om statsborgarskap. Eit anna moment er at tiltak overfor norsk språk versus internasjonalisering er sjølve grunnspørsmålet i all språkpolitikk ved universitet og høgskular, og at det her er tale om eit bidrag som samla sett skal bidra til ei balansering.

Dersom ph.d.-kandidatar manglar tilstrekkelege norskkunnskapar til sjølve å formulere eit samandrag, må det vere fagmiljøet sitt ansvar å bidra til norskkunnskapar eller til at samandraget blir ferdigstilt. Ein intensjon ved vedtaksframlegget er såleis å tydeleggjere det språklege ansvaret alle språkmiljø skal ha etter universitets- og høgskulelova.

Samla sett vil krav om samandrag på både norsk og engelsk kunne vere eit lite, men effektivt bidrag for meir effektivt arbeid med norsk fagspråk ved UiB.

Forskriftsending

I dagens forskrift er krav om samandrag plassert i §13-1, under «del IV Fullføring», i ein paragraf som handlar om levering av avhandlinga etter at ho er funnen verdig å forsvarast. Det vil derimot vere meir logisk, og i samsvar med praksis, å ha kravet om samandrag som ein integrert del av avhandlinga. Difor passar det betre å plassere kravet under «del III Gjennomføring» der §10-4 har overskrifta «Språk». Dersom ein plasserer samandragskravet i denne paragrafen vil ein måtte justere både §10-4 og §13-1 (jf. framlegg til justeringsendingar frå språkpolitisk utval). Kravet om pressemelding på norsk er det logisk å inkludere i ein paragraf som har fokus på korleis avhandlinga skal leverast etter at ho er funnen verdig å forsvarast til ph.d.-graden, og vert difor ikkje foreslått flytta frå §13-1.

Bergen, 05. november 2021

Endre Brunstad
leiar for språkpolitisk utval ved UiB

2160 - Forsknings- og innovasjonsavdelingen

Referanse

2021/17936-TOOL

Dato

23.11.2021

Svar på forslag om endring av ph.d.-forskriften - språkpolitikk ved UiB

Det medisinske fakultet viser til brev av 10.11.2021 der det foreslås en språkpolitisk endring i ph.d.-forskriften.

Det medisinske fakultet støtter forslag til endring av § 10-4, slik at det blir krav om å levere sammendrag på engelsk og norsk. Det bør i denne forbindelse også avklares om disse sammendragene skal være en del av avhandlingen (og at malen for avhandlinger dermed tilpasses) eller om det skal være egne dokument. Det medisinske fakultet anbefaler det første.

Når det gjelder pressemeldinger, og ny § 13-1, andre avsnitt, ønsker Det medisinske fakultet at man følger opp tidligere diskusjoner rundt pressemeldinger på engelsk. Vi ønsker dermed at ny § 13-1, andre avsnitt skal lyde:

«Kandidaten skal levere pressemelding på norsk. Det tilrettelegges i tillegg for at kandidatene kan levere pressemelding på engelsk».

Vennlig hilsen

Martha Enger
visedekan

Tone Friis Hordvik
seksjonssjef

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Det medisinske fakultet
Telefon 55582086
post@med.uib.no

Postadresse
Postboks 7804
5020 Bergen

Besøksadresse
Armauer Hansens hus,
Haukelandsveien 28
Bergen

Saksbehandler
Torunn Olsnes
55586673

2160 - Forsknings- og innovasjonsavdelingen Yngve Brynjulfsen

Referanse

2021/17936-HAGRN

Dato

26.11.2021

Innspill fra SV-fakultetet til ny regel om norsk sammendrag av doktorgradsavhandling

Vi takker for muligheten til å komme med høringsinnspill. Basert på innspill fra våre institutt og kandidatforeningen STIP-SV, har vi følgende tilbakemelding:

Støtte for ikke-norskspråklige

En god del kandidater kan ikke norsk. I framlegget fra språkpolitisk utvalg anbefales følgende: «Dersom ph.d.-kandidatar manglar tilstrekkelege norskkunnskapar til sjølve å formulere eit samandrag, må det vere fagmiljøet sitt ansvar å bidra til norskkunnskapar eller til at samandraget blir ferdigstilt. Ein intensjon ved vedtaksframlegget er såleis å tydeleggjere det språklege ansvaret alle språkmiljø skal ha etter universitets- og høyskulelova.»

Hvem «fagmiljøet» er bør tydeliggjøres. Er det veileder som har ansvaret? Eller er det instituttet eller fakultetet? Bli det gitt ekstra midler til dette arbeidet? I noen tilfeller har heller ikke veileder gode nok norskkunnskaper. Det er viktig å sikre at det ikke blir stipendiatene selv som oversetter fra f.eks. engelsk til norsk og at sammendraget på norsk blir av betydelig mindre kvalitet. Det vil ikke tjene formålet.

Oversettelse av fagbegreper

Mange fagbegreper har ikke etablerte oversettelser til norsk. Konsekvensen vil være at enkelte begreper beholdes på engelsk, eller at det blir gjort kreative oversettelser. Ingen av alternativene er optimale og det vil være nyttig med retningslinjer for hvordan dette skal løses. Det kan også være en utfordring å kvalitetssikre oversettelsen og sikre at begge sammendragene sier det samme.

Obligatorisk krav?

Vi støtter intensjonen om å styrke norskspråket i academia, men det bør vurderes om dette er formålstjenlig i alle tilfeller. For eksempel dersom disiplinen er liten i Norge og den store hovedtyngden av forskere er internasjonale. Er det tilstrekkelig med en ordning som tilrettelegger for at både norske og utenlandske kandidater kan skrive sammendrag på både engelsk og norsk, men der norsk sammendrag ikke er obligatorisk?

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Vennlig hilsen

Kirstine Kolsrud
seksjonssjef

Hanne Widnes Gravermoen
rådgiver